

ROLUL ORGANIZAȚIILOR OBȘTEȘTI ÎN EDUCAȚIA ECOLOGICĂ A POPULAȚIEI

**Viorica Gladchi, Nelli Goreaceva, Lidia Romanciuc, I. Mardari,
R. Borodaev, Elena Bunduchi**

Moldova State University, Chisinau, Moldova

Într-o societate democratică problemele aferente protecției Terrei sînt permanent tratate cu participarea tuturor cetățenilor interesați, la nivel național și local, fapt, prevăzut și în legislația Republicii Moldova.

Dezvoltarea societății civile în Moldova a contribuit la apariția noilor organizații nonguvernamentale în domeniul protecției mediului înconjurător. Domeniile de activitate a ONG-urilor de mediu sînt multiple și diverse - informarea și instruirea și ecologică, inclusiv, instruirea studenților, elevilor și a populației și schimbul informațional; activitățile legate cu păstrarea biodiversității; editarea pleantelor, materialelor didactice și științifice; organizarea programelor ecologice la radiu și televiziunea din Moldova; elaborarea și perfecționarea legislației ecologice; dezvoltarea agriculturii durabile; organizarea și efectuarea expedițiilor ecologice cu scopul inițierii monitoringului ecologic independent; educația ecologică și propaganda cunoștințelor ecologice în mediul populației locale; efectuarea acțiunilor practice la salubritatea teritoriului, protecția rezervațiilor; organizarea seminarelor, meselor rotunde și conferințelor etc.

Dezvoltarea mișcărilor publice și ecologice, convocarea forumurilor internaționale de la Rio de Janeiro, Aarhus, Iohanesburg, colaborarea cu organizațiile de peste hotare, deschiderea reprezentanțelor acestora și activitatea ONG-urilor din Moldova, au schimbat atitudinea reprezentanților structurilor statale față de rolul organizațiilor obștești din domeniul mediului înconjurător. În ultimii ani, Președintele Republicii, Parlamentul, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale practică organizarea întîlnirilor cu liderii de ONG, la care se discută problemele ce țin de starea mediului și rolul benefic al ONG-urilor pentru păstrarea și reanimarea acestuia, implicarea populației la luarea deciziilor de mediu, etc.

Fiecare cetățean are dreptul să cunoască despre schimbările ce au loc în mediul lui de trai, să ceară informația respectivă de la organele statale și să primească răspunsuri. Anume reieșind din aceste principii ale Convenției de la Aarhus, ONG-urile de mediu informează populația despre toate evenimentele pozitive sau negative din mediul înconjurător, atrag atenție asupra căilor de rezolvare a problemelor, ridică populația la diferite acțiuni de protest, salubritate a teritoriului, curățirea fîntînilor, rîuleților și a izvoarelor, etc.

Toate aceste și multe altele activități realizate de membrii ONG-urilor de mediu

contribuie la creșterea informării ecologice a populației și formarea unei noi conștiințe ecologice pentru a menține sănătoasă a Terrei.

Organizația Obștească de Informare și Instruire Ecologică “TERRA NOSTRA” a fost fondată pe lângă Catedra Chimie Industrială și Ecologică a Universității de Stat din Moldova în anul 1994 și a fost înregistrată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 20 mai 1994. Membrii organizației sunt specialiști în domeniul protecției mediului de calificare înaltă, doctori în științe, profesori universitari, studenții-chimiști, liceenii, populația țării.

“TERRA NOSTRA” își desfășoară activitățile sale în scopul contribuției la restabilirea echilibrului natural, însănătoșirii mediului înconjurător și a populației, formării unei viziuni și conștiinței ecologice a tuturor cetățenilor, educației ecologice, elaborării concepțiilor și strategiilor privind instruirea și educația ecologică în țară.

Pentru realizarea scopurilor, membrii “TERRA NOSTRA” pe parcursul activității sale au realizat mai multe proiecte și activități, care sunt bazate pe cunoștințele aprofundate ale specialiștilor de calificare înaltă în domeniu. Cu ajutorul diverselor fundații naționale și internaționale membrii organizației au realizat peste 30 de proiecte în domeniul mediului. Toate acestea pot fi împărțite în câteva domenii principale.

Prima direcție principală include monitoringul independent a apelor râului Prut. Membrii “TERRA NOSTRA” au realizat peste 10 expediții ecologice pe fluviul Nistru și râul Prut. În cadrul expedițiilor a fost studiată starea ecologică a malurilor, a luncii și albiei râurilor, au fost estimate sursele de poluare, fixate defrișările locale și de masă ale pădurilor, efectuate sute de analize a calității apelor. În afară de estimarea calității apelor și depistarea surselor de poluare, membrii “TERRA NOSTRA” efectuează mai multe întâlniri cu populația satelor, situate pe malurile râurilor, distribuie literatura ecologică prin școli, organizează seminare cu tematica ambientală. Informațiile despre expedițiile ecologice larg se răspîndesc prin mijloacele mass-media, se discută la diverse întruniri și conferințe științifice, se pun la curent organelor de stat. Acest tip de activități reprezintă și o școală excelentă pentru studenții Catedrei Chimie Industrială și Ecologică care, participând în expediții, capătă un bagaj bogat de cunoștințe practice.

În scopul informării și instruirii ecologice a populației republicii și pentru popularizarea cunoștințelor în domeniul ocrotirii mediului ambiant, membrii “TERRA NOSTRA” creează o bibliotecă ecologică, în cadrul căreia au fost deja editate circa 20 de cărți și broșuri. Această literatură se distribuie prin școlile, liceele și bibliotecile republicii, ceea ce este foarte important, în deosebi, pentru satele Moldovei, care simt deficitul în astfel de literatură. Tot pentru acoperirea vacuumului informațional în domeniu, la “TERRA NOSTRA” există o bogată videotecă ecologică, care a fost formată în cadrul programului TACIS. Filmele din această colecție sînt difuzate în diverse școli ale republicii și duc la creșterea nivelului de informare a tineretului în domeniul ocrotirii mediului ambiant.

Una din direcțiile principale de activitate a “TERRA NOSTRA” reprezintă studiul independent al calității apelor din fântâni, izvoare și sonde arteziene din localitățile rurale ale republicii. Pentru a estima calitatea apelor ce se folosesc în satele țării ca ape potabile, membrii organizației au colectat probe din mai mult de 400 de surse, au efectuat analiza acestora, au informat populația despre rezultatele analizelor și despre căile de prevenire a poluării a apelor subterane. În acest context, în majoritatea raioanelor ale Moldovei au fost organizate seminare, mese rotunde, întâlnirile cu autoritățile publice locale, populația matură, elevii școlilor, la care au fost discutate mai multe probleme ce țin de starea ecologică a localităților, reparate mai multe fântâni și sonde arteziene, create noi organizații obștești, distribuită literatura cu conținut ecologic. Pentru aprecierea mai obiectivă a situației în domeniul “TERRA NOSTRA” a efectuat sondaj sociologic în localitățile rurale și a estimat sursele principale de poluare a apelor și măsurile de îmbunătățire a situației.

În cadrul programului “Dezvoltarea sferei ecologice în Moldova” în colaborare cu GTZ (Germania) “TERRA NOSTRA” a organizat 11 seminare cu ONG-urile de mediu. Cu scopul colaborării și coordonării acțiunilor ecologice a fost creat Consiliul de Coordonare a ONG-urilor de mediu, care a consolidat activitățile mai multor organizații din țară.

“TERRA NOSTRA” a participat la lucrările Forumului ale organizațiilor ne-guvernamentale din CSI în Almatî cu scopul elaborării propunerilor și a declarației pentru întrunirea consultativă a Miniștrilor Economiei, finanțelor și a Mediului, a participat la organizarea conferințelor naționale a tinerilor cercetători “Chimia ecologică și estimarea riscului chimic”, a Conferinței “Chimia Ecologică”, a intrat în componența rețelei internaționale “Sănătatea copiilor, mediul ambiant, siguranță” și începînd cu anul 2001 exercită funcția de centrul regional al rețelei în Moldova, etc.

Toate aceste și multe altele activități realizate de membrii „TERRA NOSTRA” contribuie la creșterea informării ecologice a populației și formarea unei noi conștiințe ecologice.